

[Time: 3 Hours]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B. 1. All questions are **compulsory**.
2. Figures to the **right** indicate **full marks**.

1. (A) Select the most appropriate answer from the options given below (Any Ten) (10)

- 11) In rural marketing most of the rural customers prefer to make payment by _____

 - a) Demand Draft
 - b) Cheque
 - c) Cash
 - d) None of these

12) Marketing Manager of a global firm does not face _____ challenge

 - a) Global Market
 - b) Demographics
 - c) Communication
 - d) None of these

(B) State whether the following statements are true or false: (Any Ten)

(10)

- 1) Branding is one of the important functions of Marketing.
 - 2) Market Research emphasizes on accurate data collection and critical analysis.
 - 3) There are four patterns of target market selection.
 - 4) Gratitude is one of the parameters in the service positioning.
 - 5) For effective product designs managers need not to conduct marketing research.
 - 6) Label performs the function of an information tag.
 - 7) Long channels of distribution are most suitable when there are few customers concentrated in particular area.
 - 8) Public Relation is an important element of IMC.
 - 9) Supply Chain Management is a part of logistics.
 - 10) The word ‘ethics’ is derived from the Latin word ‘ethnic’.
 - 11) Viral marketing is one of the forms of digital marketing.
 - 12) Cloning is a marketing Strategy adopted by market leaders.

2. Answer ANY TWO of the following:

(15)

- a) Define Marketing. Explain its functions.
 - b) What is Data Mining? Explain the importance of Data Mining.
 - c) Explain the various bases of Market segmentation.

3. Answer ANY TWO of the following:

(15)

- a) Discuss the various stages in Product Life Cycle.
 - b) Explain the importance of service positioning.
 - c) Elaborate on the various pricing strategies.

4. Answer ANY TWO of the following:

(15)

- a) Explain the various factors influencing the selection of Channel of Distribution.
 - b) Define Integrated Marketing Communication. Explain its scope.
 - c) What are the different components of Sales Management?

- Answer ANY TWO of the following:**

 - a) Explain the competitive strategies for Market Challengers and Market Nichers.
 - b) Explain the importance of Green Marketing.
 - c) Describe the reasons for failure of brands in India with suitable examples.

6. Write short notes on ANY FOUR of the following:

- a) Strategic Marketing V/s Traditional Marketing
 - b) Market Targeting.
 - c) Packaging.
 - d) Skills required for effective selling.
 - e) Unethical practices in Marketing.
 - f) Careers in Marketing.
-

3
notes
by

(मराठी रूपांतर)

(वेळ: ३ तास)

(गुण: १००)

सूचना १) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

- २) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) इंग्रजी भाषेतील प्रश्नपत्रिका प्रमाण मानावी.

प्र.१ला.(अ) खालील दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य तो पर्याय निवडा. (कोणतेही १०) (१०)

- १) _____ ही विपणनाची संकल्पना वस्तू सर्वत्र उपलब्ध करण्याचा उद्देश ठेवते.
 - अ) उत्पादन
 - ब) विनिमय
 - क) संपर्कता
 - ड) समग्र
- २) _____ हा एक विपणन माहिती प्रणालीचा घटक आहे.
 - अ) विपणनाचे जीवित कार्य
 - ब) विपणन मार्ग
 - क) विपणन मिश्र
 - ड) विपणन बुद्धिमता
- ३) वापराचा दर हा एक विपणी _____ चा आधार आहे.
 - अ) साखळी
 - ब) वितरण
 - क) विभागीकरण
 - ड) यापैकी नाही
- ४) या _____ टप्प्यांमध्ये बाजारात वस्तू प्रस्तावित केली जाते.
 - अ) ओळख
 - ब) वाढ
 - क) परिपक्वता
 - ड) नाकारणे
- ५) _____ ही एक व्यूहरचना आहे ज्यात कंपनी विविध वस्तू वर्गवारीत वस्तूची ओळख करून देण्यासाठी अस्तित्वात असल्याले बोधनामांकन वापरते.
 - अ) बोधनामांकन विस्तार
 - ब) बोधनामांकन अवस्था
 - क) बोधनामांकन सहभाग
 - ड) बोधनामांकन वगळणे
- ६) _____ हा आंतरिक घटक वस्तूच्या किमतीला प्रभावित करतो.
 - अ) मागणी
 - ब) खर्च
 - क) स्पर्धा
 - ड) ग्राहक
- ७) उत्पादक ते ग्राहक याला _____ एक वितरणाची साखळी म्हणतात.
 - अ) शून्य-स्तर साखळी
 - ब) बहुविध-स्तर साखळी
 - क) द्वी-स्तर साखळी
 - ड) यापैकी नाही
- ८) _____ हा एक वृद्धीतील घटक होय.
 - अ) वाहतूक
 - ब) वखार
 - क) पृष्ठांकन
 - ड) लॉजीस्टीक

९) _____ ही एक वैयक्तिक विक्रयातील पायरी आहे.

- अ) संभाव्य ग्राहक
- क) आंतरिक वातावरण

- ब) बाह्य वातावरण
- ड) दृष्टीकोन

१०) ग्राहक संघटना ग्राहकांना वैयक्तिकरित्या _____ याकरिता मदत करते.

- अ) कायदेशीर विषयी
- क) वस्तू निवड

- ब) बोधनामांकनाची निवड
- ड) यापैकी नाही

११) ग्रामीण विपणनात अधिकतर ग्रामीण ग्राहक देयक रक्कम देण्यासाठी _____ याला प्राधान्य देतात.

अ) डिमांड ड्राफ्ट

- ब) धनादेश
- ड) यापैकी नाही

क) रोकड

१२) एका जागतिक कंपनीचा विपणन व्यवस्थापक _____ या आव्हानांना सामोरे जात नाही.

- अ) जागतिक बाजार
- क) संदेश वहन

- ब) लोकसंख्या शास्त्र
- ड) यापैकी नाही

ब) खालील दिलेले वाक्य चूक कि बरोबर ते लिहा (कोणतेही दहा).

(१०)

- १) बोधनामांकन हे एक विपणनाचे महत्वाच कार्य आहे.
- २) विपणन संशोधन हे अचूक माहिती आणि टीकात्मक विश्लेषण यावर भर देत असते.
- ३) लक्ष्य विपणन निवडीच्या चार पद्धती आहेत.
- ४) कृतज्ञता ही एक सेवा अवस्थेतील मोजमापक आहे.
- ५) उत्कृष्ट वस्तू रचनाकृतीसाठी व्यवस्थापकाने विपणन संशोधन करणे गरजेचे नसते.
- ६) लेबल हे माहिती चिठ्ठीचे कार्य पूर्ण करते.
- ७) वितरणाची लांब साखळी सोयीची असते जेव्हा काहीच ग्राहक एका विशिष्ट क्षेत्रात केंद्रीभूत असतात.
- ८) जनसंपर्कता हा एक आय.एम.सी चा एक महत्वाचा घटक आहे.
- ९) पुरवठा साखळी व्यवस्थापन हा एक लॉजिस्टिकचा भाग आहे.
- १०) 'एथिक्स' हा शब्द लॅटीन शब्द 'एथनिक' पासून आलेला आहे.
- ११) व्हायरल विपणन हे एक डिजिटल विपणनाचे स्वरूप आहे.
- १२) विपणन नेतृत्वधारकाकडून कलोनिंग ही एक विपणन व्यूहरचना म्हणून स्वीकृत केल्या जाते.

प्र.२रा. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) विपणनाची परिभाषा लिहा. त्याची कार्ये स्पष्ट करा.
- ब) माहिती खणन म्हणेज काय? माहिती खणनाचे महत्व स्पष्ट करा.
- क) विपणी विभागीकरणाचे विविध आधार स्पष्ट करा.

प्र.३रा. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) वस्तू जीवन चक्रातील विविध पायऱ्यांची चर्चा करा.
- ब) सेवा अवस्थांचे महत्व वर्णन करा.
- क) विविध किंमत व्यूहरचनांचा तपशील दया.

प्र.४था. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) वितरण साखळीच्या निवडीला प्रभावित करणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
- ब) एकत्रित विपणन संदेशवहनाची परिभाषा दया. त्याची व्याप्ती स्पष्ट करा.
- क) विक्री व्यवस्थापनाचे विविध घटक कोणते आहेत?

प्र.५वा. खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

- अ) विपणी आव्हानाकाराच्या आणि लघु विपणनी कृत्याच्या स्पर्धात्मक व्यूहरचना स्पष्ट करा.
- ब) हरित विपणनाचे महत्व स्पष्ट करा.
- क) भारतातील बोधनामांकन अयशस्वीतेची कारणे योग्य उदाहरणासह लिहा.

प्र.६वा. खालीलपैकी कोणतेही चारांवर टीपा लिहा.

(१५)

(२०)

- अ) व्यूहरचनात्मक विपणन v/s पारंपारिक विपणन
- ब) विपणी लक्ष्यधारक
- क) पृष्ठांकन
- ड) प्रभावी विक्रीसाठी कौशल्यांची आवश्यकता
- इ) विपणनातील अनैतिक सराव
- फ) विपणनातील रोजगाराच्या संधी